

Tarina / Haitalliset aineet / Merikotka

Sisältö

Sivu 1: Opettajan ohje

Sivu 2: Merikotka kertoo ja tehtävänanto

Sivu 3: Merikotkan tarinan taustatiedot

Opettajan ohje

Tehtävä soveltuu Itämeri-aiheisen oppitunnin tehtäväksi erityisesti yläkouluun ja lukioon.

Tarkoitus on saada oppilas selvittämään ja pohtimaan, mitkä asiat ovat voineet vaikuttaa merikotkan ahdinkoon ja tilanteen korjaantumiseen.

Oppilas harjaantuu etsimään tietoa aiheesta ja arvioimaan tietolähteiden oikeellisuutta.

Tehtävänannossa oppilaalle tulostetaan tiedoston 2. sivu ”Merikotka kertoo”.

Kun oppilas on ensin itse ratkonut tehtävää, voi hän verrata kirjoittamaansa taustatarinaa sivulla 3. esitettyyn ratkaisuun.

Tehtävä voidaan toteuttaa myös pienryhmätyöskentelynä.

Merikotka kiittää pitkin merenpintaa kalasaalis kynsissään.
Kuva: Ympäristöhallinnon kuvapankki /E. Nikunen.

Merikotka kertoo:

”Minulla menee oikein mukavasti! Ruoka on hyvää ja sitä riittää. Sukulaisiakin asuu ympäri Suomea. Toisin oli ennen! Isoisoisoisoäiti... no, kauan sitten kuitenkin, sukulaiset kärsivät jos jostakin riasasta: monen lento katkesi kiväärin luotiin kuin kananlento konsanaan.

Onneksi ammuskelu sitten loppui ja saimme taas rauhassa liidellä meren yllä. Mutta mitäpä sitten seurasi? Myrkkyä sapuskassa! Munankuoret ohenivat silmissä ja pokahtelivat rikki. Hätähän siinä tuli, kun meinasi meidän suku loppua ihan tykkänään!

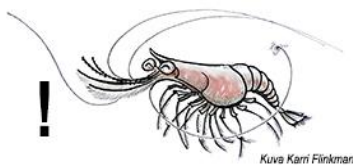
Vaan taas saatiin nähdä kummia, kun eläinten ruhoja oikein kannettiin syötäväksi! Ei ollut valittamista ja sukukin kasvoi taas ihan mallilleen. Loppuihan se tarjoilu aikanaan, mutta saalistus sujuu toki ihan omin voiminkin. Mikäs tuolla nyt hyppäsi – ei kun menoks!”

Tehtävä

*Selvitä mitä merikotkan kertoma tarina pitää sisällään? Tutustu ensin **Opi ja Tutki** -osion **Haitalliset aineet** –sivustoon. Etsi tietoa aiheesta myös internet-haulla ja muista lähteistä.*

Kirjoita löytämäsi tiedon perusteella taustatarina merikotkan kertomukselle.

Arvioi myös löytämäsi tiedon luotettavuutta.

Merikotkan tarinan taustatiedot

1800-luvulta 1900-luvun alkupuolelle merikotkaa uhkasi metsästys, joka melkein hävitti sen Suomesta. Merikotka rauhoitettiin 1920-luvulla, ja 1940-luvulla sen kanta alkoi taas vahvistua.

Kun hyönteismyrkky DDT ja PCB -yhdisteet otettiin käyttöön, ne olivat myrkyä ympäristölle. Merikotkan elämä oli taas vaarassa. Nämä ympäristömyrkyt rikastuivat ravintoketjussa, joten niitä kertyi erityisesti sen loppupään eliöihin, kuten merikotkaan. Alistuminen myrkyille haurastutti munan kuorta eikä lisääntyminen onnistunut. Siksi merikotkakannat romahtivat jälleen 1970-luvulla.

Nyt apuun tuli kansainvälinen suojelu, jonka tärkeä osa oli merikotkan ruokinta puhtaalla ravinnolla. PCB -yhdisteitä sisältävien tuotteiden valmistuksen ja tuonnin lopettaminen Suomessa kesti melko kauan, mutta DDT-yhdisteet saatiin kiellettyä melko nopeasti. Merikotkakannat toipuivat kuitenkin hyvin hitaasti.

Merikotkan nykyisen menestymisen syynä pidetään etupäässä DDT:n ja sen johdannaisten sekä PCB -yhdisteiden vähentymistä ympäristössä. Nyt Suomen merikotkakanta on elinvoimainen: se on levittäytynyt rannikon pesimäalueilta myös sisämaahan.

